

ВТУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ”
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ, КАТЕДРА „ПСИХОЛОГИЯ”

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Красимира Йонкова

член на Научно жури за защита на дисертационен труд

**„Изменения в употребата на реторика от американските президенти
през 20-и и 21-и век и ефектът от изменения върху мисловните
процеси”**

написан от Ари Кеген с научни ръководители

проф. д.пс.н. Людмил Георгиев и доц. д-р Петър Нешев

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

**Професионално направление 3.2. Психология, Докторска програма
Обща психология**

**въз основа на Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” № 879
от 17.11.2023г.**

Още в началото искам да заявя, че тук става дума за нетривиално интердисциплинарно изследване, промислено дълбоко в множество измерения и постигнало действително високо ниво на интеграция на когнитивната психология със стратегическото лидерство. Основанията за изказаното твърдение се базират на констатациите ми от прочита на указания дисертационен труд, които ще споделя в последващия текст:

Данни за докторантурата

От прегледа на предоставената научна продукция установих, че текстът е оригинален и не се намира наличие на плагиатство в резултат от проверката. Представени са три публикации по темата в реферирани издания, с което постигнатият набор точки за наукометрия съответства на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

Констатирам, че цялостната документация е коректно подготвена и отговаря на критериите по смисъла на процедурата за провеждане на настоящата защита.

Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е написан на английски език с общ обем 239 страници, композиционно оформени във въведение, четири основни глави, заключение, литература, набор от 5 Приложения. За представяне на резултати, сравнения, корелации, в текста са включени 8 таблици, 13 фигури, обозначения на думи и фрази със система от цветове, които визуализират авторовите тези и улесняват възприятието.

Библиографията наброява над 300 източника на английски език, не всички отразени в текста на изложението, както и 7 Интернет ресурса. Това е доста мощна теоретична база, която приемам за индикатор на отлична подготовка и сериозна научна добросъвестност от страна на докторанта.

Предоставеният Автореферат в превод на български, е с оптимален обем 44 страници. Пояснява основанията за композиционната организация на изследването и следвайки структурата му, адекватно представя многопластовите измерения и взаимовръзки на множеството ключови величини, заложили в креативния замисъл на труда. Без възражения приемам и самооценката на Кеген за приносите на работата му.

Съдържателен анализ на структурните компоненти

Въвеждащият текст на труда плавно и надграждащо разкрива авторовите съображения за избор на темата, многоаспектно разсъждавайки върху нейната актуалност, да не кажа злободневност в настоящия контекст на обърканост и трансформации в базисните устои на обществата. Несъмнено високо ерудирано, авторът ни убеждава, че политическите речи – ситуирани в ранг на семантични реализации на конвенционални модели на дейност – са средствата, чрез които най-овластените субекти, в случая американските президенти, предават послания на масите и променят мисловните им конструкции.

Всички структурни компоненти на теоретичната концептуализация, както и на емпиричния дизайн, са блестящо аргументирани и прецизно формулирани. Те ясно очертават ядрото на креативния замисъл, около

който гравитира логиката на цялостното изложение, а именно: че ораторското изкуство е решаващият фактор, обуславящ ефективното лидерство.

В първата глава „Изложение на проблема и подкрепяща литература” е извършен комплексен анализ на принципните концепции, оформящи научното разбиране за харизматичното лидерство. Идеята за лидерството като съ-конструктивен процес между лидера и неговите последователи е оригинално заложена в предложението Модел за сливане и кръгово взаимодействие между страните, с акцент върху психологичните механизми, обезпечаващи случването на процеса.

Втората глава „Методология” представя организацията и методиката на изследването за разкриване на промените в реториката на тримата американски президенти Буш, Обама и Тръмп и отражението на измененията ѝ върху динамиката на мисловните възприятия на публиката. Трите основни изследователски въпроса, задачите и тезите на проучването са ясно формулирани и конституирани в системата. Променливите величини са свързани с 5 на брой, ясно описани реторични стратегии, а приложената комбинация от качествени и количествени методи е повече от адекватна за намирането на отговори на заложените въпроси.

Третата глава „Резултати” носи истинско интелектуално задоволство от стройната и ясна логика при интерпретацията на данните. Спрямо реда на поставените изследователски въпроси, анализът представя резултатите относно тенденциите в използването на реторичните стратегии, основните области и събития на посланията, динамиката в рейтинга на всеки от тримата президенти, при това с открояване на сходства и различия.

Оценявам цялата Четвърта глава „Обсъждане на резултатите” като образец за научна дискусия, където авторът творчески присъства с аналитични разсъждения и смислени сравнения. Систематичните му умозаклучения стабилно аргументират заключението, че ефективната политическа реторика несъмнено повлиява мисловните процеси на публиката в желаната от ораторите посока.

Научни приноси

В обобщение на посочените дотук безусловни достойнства на този дисертационен труд, ще добавя в синтез още няколко приноси полета:

1. Предоставена е комплексна феноменология на харизматичното лидерство с лансиране на идеята, че последователите са ключовият елемент за ефективност на лидера, от което следва, че научният анализ би бил непълен без фокус на вниманието върху последователите; считам това за **глобален принос** на труда към изследователската методология в областта на социалните науки.
2. Демонстрирана е експертна информираност и академично формирани умения за критическо мислене в хода на аргументацията на предложението Модел за сливане и кръгово взаимодействие между лидер и последователи, което по същество е контраверсия на повечето разбирания за йерархичност на комуникативния процес.
3. Изграденият посредством смесена методология емпиричен дизайн на изследването е оригинален, многоаспектен и действително позволява комплексно интегриране на информацията така, че да бъде постигнато по-дълбоко разбиране и цялостна интерпретация на получените резултати и техните следствия.
4. Задълбочено е знанието за реториката при създаването на ефективни убеждаващи стратегии, което повишава осъзнатостта на обществеността в политически дискурс, предпазвайки я от манипулативни въздействия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Изказвайки личната си професионална удовлетвореност от участието ми в тази процедура и въз основа на споделените констатации за дисертационния труд „Изменения в употребата на реторика от американските президенти през 20-и и 21-и век и ефектът от изменения върху мисловните процеси”, написан от Ари Кеген, съвършено убедено заявявам положителния си вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 3.2. Психология, Докторска програма „Обща психология”.

05.01. 2024г. Изготвил становище: проф. д-р Красимира Йонкова
В. Търново /...../